

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 36.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 4. september 1937.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

11. árg.

Verður 1938 hitt stóra kríggsárið

hvarí bæði Asia og Europa ganga undir?

Mussolini og Hitler við Franco
sum reiðskapi hava flest í krút-
tunnuna í Europa.

Oll talan um frið ella at
halda kríggj innafyrir Spania-
markið er burtur úr vón og
viti.

Æ Diktaturlondini og tey demo-
kratisku londini megu koma í
kríggj uttan so er, at demokratið
vil lata seg slúka uttan minsta
sindrið av mótstöðu.

Undir hesum stóra kríggj, ið
kemur skjótt, vil oll civilisasjón
hvørva, og menniskjuni í Europa
vilja koma aftur á eina mentun-
arstöðu, ið er verri enn í mið-
öldini.

Eitt myrkt bilett!

Og í Asiu har er longu helvitis-
brandurin við at breiða seg.
Kina vil berjast til tað seinasta.
Japan kann og vil óivað vinna
nóg til at byrja við. Men vit
skulu minnst, at í Kina búgva
fleiri hundrad milliónur av
menniskjum, sum hata Japparnar
av fullum og heilum huga! Og
hvat orkar hatið ikki!

Eitt av sonnum ikki ljósari
bilett enn myndin av Europa.

Neyðar mannaættin, ið so
blint hevur latið seg villført av
kapitalismunnar háum, kríggis-
vápnadjevulunum.

aðarmanna stöðan í føroyskum
politikki er socialistisk sæð ein
bein og holl stöðan.

Annars skulu vit vissa bæði
sambandsmonnum og sjálvstýr-
ismonnum í, at tað er vónleyst
at skulna við javnaðarmonnum.
Lesandir og Føroyingar í síni
heild eru heilt greiðir yvir, at
javnaðarmenn altíð hava tikið
og framvegis vilja taka í tí tjóð-
skaparliga spurninginum eina
stöðu, ið er samsvarandi og í
pakt við sjálvt lívið og tess sál-
arligu og ókonomisku lógir og
krøv.

Vit hava fordømt og fordøma
harðskap og bondskleika, ikki
at tala um háðan, móti sannari
tjóðskaparkenslu!

Oll tjóðskaparkensla, allar for-
sturlandsalskur, ið ikki er fongd-
ur við hugmóð, imperialismu
og lysti til kúgan og háðan av
øðrum fólkum, øðrum tjóðum,
men sum tvørtur fmóti virðir
og hámetir tjóðernið og forstur-
landskeerleikan hjá øðrum, er í
samljóð við lívið, tess vokstur-
lógir og treytir.

Hetta tjóðernið, henda nation-
alismia eigur tokka og stuðul
javnaðarmanna og er hitt besta
grundarlagið fyri einum inter-
nationalum forstáðil og samvirk-
an og borgaraskapi millum
manna her á føldum.

Krokudillutár

»Til Eftertanke« eitur odda-
grein í »Dimmalætting« nr. 65 í
ár. Jú, sanniliga er henda greinin
til »Eftertanke« um — ja, um
»Dimmalætting« og hennara
politikk — ifall hennara og
sambandsins skaðaverk í Føroy-
um kann roknast fyri at vera
politikkur.

Vit vita oll, hvussu illa ið
stalt var á Tvoroyri, tá fleiri
stórar krambúðir vórðu aftur-
latnar og skipini seld. Fyri at
hjálpa eitt sindur úr tí ringastu
neyðini fingur arbeiðsfólkini á
Tvoroyri ein trolara og eina
krambúð við pakkhúsum og
fiskaplassum — alt keypt upp á
lán.

Tíverri varð tað fyrsta árið
so ringt, at trolarin gav undir-
skot; men forrættningin legði
nakað tilgøðar. — Yvirskiðið
á landi hjálpti væl til at rinda
undirskotið á sjónum. Hesum
fekk »Dimmalætting« sjálvandi
ilt í eyguni, tí hon hevði
vantað, at trolarin bert skuldi
ganga tað eina árið. Nú sær
tað út til, at alt fer at ganga
betri í ár á Tvoroyri, og tess-
vegna snerktu rukkulakkini á
hina gomlu »Dimma« meira og

FERÐAÆTLAN

fyri

s.s. »King«.

Ur Føroyum	3. september	24. september
í Hamburg	7. —	28. —
Ur —	8. —	29. —
í Hull	10. —	1. oktober
Ur —	11. —	2. —
í Leith	13. —	4. —
Ur —	14. —	5. —
í Føroyum	16. —	7. —

P/f Skipafelagið Føroyar.

Nú, tá ið eggini dýrka, ræður um at fáa høsni til at
verpa væl.

Tað ger

„SNØGG.“

Fæst hjá keypmanninum. En gros við

N. S. Johannessens Eftf.

Máltr. 192.

Thorshavn Elektricitetsværk

foretager Afbrydning af Elektricitetsforsyningen Søn-
dag den 5. September i Tiden fra Kl. 9,10 til 9,30.

Chr. Bach.

meira saman. Hvat er nú at
gera? Jú, hevði hon kunnað
fingið arbeiðsfólkið á Tvoroyri
at vent sær frá teirra egnu for-
rættning, so var spælið vunnið,
og tessvegna roynir hon at mála
hin grábeinta á veggini og rópar,
at vorurnar eru ov dýrar. »Det
er Mad for Mogens,« heldur hin
gamla; men arbeiðsfólkini á
Tvoroyri lata seg ikki lokka —
tey kenna krokudillutárin, ið
»Dimmalætting« grætur. Hvi
hevur »Dimma« ongatið grátið
yvir tey fátæku í Føroyum fyrr?

Tíverri er sannleikin tann, at
útgærðin er nógv ovdýr bæði til
sluppi og trolara, og tí er
undirskotið nógv stórt, enn tað
hevði verið, ifall logtingið bestilti
alla skipsútgerð. Hetta er ein av
orsøkunum til, at allar vorur
eru ovdýrar alla staðni í Fø-
royum — tí »okkurt skal aftur í
barns stað,« segdu tey gomlu;
okkurt skal fylla aftur í teir
tómu kassarar hjá reidarum,
sum noyðast at goða millum-
handlararar, sum »Dimma-
lætting« verjir og lívgar.

Tá javnaðarmenn hava skrivað
ella talað um landshandil við
olju, salti, káli o. s. fr., hevur
»Dimmalætting« rætt fólk við tí,
at vit ætla at innføra monopol
í Føroyum.

Tað er væl ikki neyðugt at
skriva meira; tí oll sigga, hvat
tað er, ið »Dimma« ætlar. Hesta-

hógvarnir standa langt niður
undan prestakjólanum.

J. H. Danbjørg.

Nátábátur

i
havsneyð.

Tvoroyri.

Árla týsmorgunin fóru menn
eftir náttum. Dagurin framman-
undan hevði verið av bestu
nátadögum.

Veðrið var gott á morgni
sniemma. Men tá vóru menn
ivingarsamir í, hvussu veðrið
fór at vera — og hildu tí flestu
bátarnir ikki longur út, enn at
skjólt kundt farast aftur at
landi.

Veðrið helt sær ikki. Hann
ollaði á lágett — og móti mið-
degi komu bátarnir aftur.

Men ein saknaðist. Tá ið tað
dró út, og eingin bátur spurdist
í aftur, fóru menn at óttast og
tala um at fáa bátar út at leita.

Báturin, ið eftiri var, var úr
Trongisvági. Tað var bátur
Thomas Michal Strøms. Hann
og H. á Heygum og Jacob
Petersen vóru við.

Báturin var í einum setti —
óslætt og vindur var — skrædnað-
ur við kjarlarborðið, so ilt var
at halda hann lens, og tordu

Sambandsins skoðsmál, sjálvstýrisins skoðsmál.

Trúnað í andlitið rópar sam-
bandið:

Tit sjálvstýrismenn, tit kunnu
saktans. Javnaðarmenn eru í
tykkara parti, við húð og hár
eiga tit teir. Men vælgagnist
tykkum. Sambandsmenn vilja
einki hava við hatta slagid at
gera. Og sambandið tváar hend-
ur sínar — og níður djúpt fyri
konservatismuni, afturhaldinum.

Sjálvstýrismenn tá? Føroyar
teir ikki fegnir yvir kubbíð?

Tala ikki. Hava sambands-
menn tað sum mós í barsils-
song við at gera javnaðarmenn
til sjálvstýrismenn ella leigu-
sveinar av teimum, so eru sjálv-
stýrismenn ikki smiltin linari í
at gera javnaðarmenn til undir-
bráttligar sambandsmenn. Les
oddagreinin í »Tingakrossi« frá
seinasta leygardegi.

Er tað nú ikki láturligt — av
hugsandi monnum! — sum sam-
bandið og sjálvstýrið týggja sær!
Rætt sum smádreingir standa
hesir báðir flokkar og trestast
um javnaðarmenn.

Meðan sambandsmenn briksla
okkum at vera yvinnationalar,
ja reinir nationalsocialistar, vilja
sjálvstýrismenn við mæstasta list-
um gera okkum til føroyskt-
elandi anti-nationalistar.

Nú t. d. tjakið um Olaf Linck.
»Sjálvstýrismann« hevur í
nevndu oddagrein silt sjagg við
at gera javnaðarmenn til játt-
aða, samtykkjara, av harra Lincks
orðum viðvíkjandi tí føroyska
merkinum — orð, ið vórðu
eggjað fram av sjálvstýrisins ill-
vilja og háðan av tí danska
merkinum!

Og sambandið hevur eisini
eina oddagrein fmóti javnaðar-
monnum fyri, at teir skulu taka
undir við og samtykkja sjálv-
stýrisins álop á harra Linck.

Merkiligt, vilja lesararnir siga.
Ja, av sonnum legði.

Annar flokkurin má tá vera
í øviti — ella eru báðir hesir
flokkarnir enn í tí »stade«, at
teir royna at niðurberja hvønn
annan við at nýta javnaðar-
menn sum grýluskort, ræðibílet
móti hvørjum øðrum?

Helst tað! Hann, ið dugir at
stava og leggja saman, hevur
lætt við at finna henda úrdrátt-
in, eins og at hetta skoðsmál
sambandsins og sjálvstýrisins til
javnaðarmenn til fullnar prógv-
ar, at javnaðarmenn í øllum
føllum ikki kunnu vera uppi í
sambandsins og sjálvstýrisins
hildarleiki um keisarans
skegg, teirra togan um nakað
sum ikki botnar í lívsins verun-
leika.

Og tað eru teir heldur ikki!
Eitt tilfikt kraftugt prógv fyri,
at javnaðarmenn ikki sita til há-
borðs hjá hvorki tí eina ella
øðrum av teim, er eisini eitt
ikki so veikt prógv fyri, at jav-